

کار کردها، پیام‌ها و کارسازی‌های نوروز

هر جا که نوروز است، آنجا ایران شهر است

اشکان زارعی

نوروز در چاهمای خود گفته و نویسندگانی چون سیمین دانشور در داستان «عید ایرانی‌ها» جلال آل احمد در «دید و بازدید» و همه خوبی‌هایی است که می‌تواند شکوفایی و مانایی فرهنگ و تمدنی را در پی داشته باشد.

به همین شوند این پیر جهان‌دیده که همواره با خود تازگی و جوانی آورده در درازنای تاریخ زمینه‌ساز همبستگی ملی، یکپارچگی فرهنگی، دوستی و نزدیکی ایرانیان، ایرانی‌تباران و فارسی‌زبانان گردیده و جایگاهی فراتر از جشن‌های شناخته شده جهان به دوش کشیده است.

از این رو پر بیراه نیست اگر بگوییم «هرجا نوروز هست آنجا ایران‌شهر است».

یاری‌نامه:

نوروز و گاهشماری ایران باستان: هاشم رضی
جشن‌ها و آیین‌های کهن در ایران امروز؛ محمود روح‌الامینی
نوروز جشن نوزایی؛ علی بلوکباشی
نوروز سال نوی ایرانی‌ها؛ تورج دریایی
نوروز، انگیزه و رسالت فرهنگی؛ بشیر عزیزی
گاهشماری از آغاز تا سرانجام؛ علی محمد کاوه
نوروز و بنیاد نجومی آن؛ یحیی ذکا

منبع: امرداد

را «زیان» دانسته از «کثیرالمله» بودن ایران سخن می‌گویند. (۲) - خداپرستی؛ جشن، وژاهی کهن در زبان فارسی است که از واژگان‌های یسن «yasno»، یز «yaz» و یشت «yash» به چم (معنای ستایش و نیایش گرفته شده است. به همین شوند جشن‌های ملی ایرانی ریشه درسیاسگزاری خداوند داشته و گواهی بر یکتاپرستی نیاسکان ما دارند. این رویکرد در نوروز به روشنی نمایان است؛ چنان‌که یکی از شوندهای (دلایل) پیدایش نوروز را جشن آفرینش انسان به دست خداوندگار در چنین روزی دانسته‌اند. شمارگان هفت نیز که نشانه‌های آن را در آیین‌های نوروزی بسیار می‌بینیم؛ برآیند هفت امشاسپندان است که بازگوکننده هفت فروزه و ویژگی جاودانه و نامیرایی خداوندی به شمار می‌آید. هم‌چنین ایرانیان در همه آیین‌های نوروزی به ستایش و سیاسگزاری خداوند می‌پرداختند؛ که نیایش زمزمه هنگام برپایی چهارشنبه سوری در همین جزگه است. (۳) - دانش اخترشناسی؛

به گواه خدادانگان، ایرانیان باستان موسم‌های (فصل‌ها) چهارگانه را به خوبی شناخته، به جایایی آنان در گذر سال پی برده بودند. از این رو بر پایه گاهشماری خویش در شروع هر ماه یک جشنی نهادند. چنان‌که نوروز در بهار، تیزگان در تابستان، مهرگان در پاییز و جشن شب چله را در آغاز زمستان برگزار می‌کردند. نیاسکان ما در آغاز به دو تراز (اعتدال) بهاری و پائیزی باور داشتند. آنان خردمندانه دریافته بودند که تراز بهاری یا اعتدال ربیعی در نیم کره شمالی زمین آن‌گاه روی می‌دهد که خورشید از رویه (صفحه) استوای زمین گذر کرده به سوی شمال آسمان خواهد رفت. یعنی با برآمدن آفتاب از ماه اسفند یا برج حوت به فروردین که در گذشته آن را خَمَل می‌نامیدند، گردش یک ساله زمین به دور خورشید پایان رسیده، دور تازه‌ای آغاز می‌گردد که این فرآیند زمینه‌ساز آغاز سال نو و پدیداری بهار می‌گردد. بدین‌گونه ایرانیان این دگردیسی را آغاز سال خویش نهاده، آن را نیکو می‌شمردند. چنان‌که ابوریحان بیرونی در رویه ۲۵۲ کتاب التفهیم لاولیل «نوروز چیست؟ نخستین روز است که از فروردین ماه، زمین جهت روز نو نام کردند، زیرا که پیشانی سال نو است».

بنابراین برجسته‌ترین شونده (دلیل) بزرگداشت نوروز را باید پایان سنال کهنه و آغاز سالی دیگر دانست. از این رو ایرانیان این پدیده را نوروز نامیدند که ریشه در واژگان‌های پهلوی «نوگ روز» و «نوگ روچ» به چم (معنای) روز نو دارد.

از میان گاهشماری‌های جهان واغاز سال در فرهنگ‌های گوناگون مانند ترسای (میلادی) و هجری‌مهی (قمری) تنها، شروع سال در ایران با یک رویداد ستاره‌شناسی و جایایی طبیعی سال همراه است. این جستار نشان‌دهنده گاهشماری ژرف و رسای ایرانی و چیرگی دانشمندان آن به دانش اخترشناسی، ریاضی و هندسه یا هندازک پارسی بوده است.

(۴) - کارسازی‌های (تأثیرات) نوروز؛

از کارسازی نوروز بر اندام‌های شناسه (هویت) ملی همین بس که نشانه‌های آن در ادبیات و هنر چشمگیر است. بسیاری از چکامه‌سرایان (شاعران) نامور ایران از خیام، حافظ و فردوسی تا فرخی سیستانی، منوچهری و پروین اعتصامی از آمدن سال نو و

آشنای می‌شوند آن هنگام که بزرگترا، رنجش‌ها و دلگیری‌ها را با فرا رسیدن سال نو فراموش کرده، با یکدیگر آشتی می‌کنند. هم‌چنین آمدن سال نو بستری را فراهم می‌کند تا همگان شناسه (هویت) ملی را بهتر شناخته، از چربی و چگونگی برپایی نوروز و دیگر جشن‌های بر شمار ایرانی آگاهی بیشتری پیدا کنند.

(۳) - کارگرد اقتصادی؛

نوروز در هزار توی تاریخ ایران با داد و ستد و بازرگانی گره خورده است. زیرا با نزدیک شدن به سال نو، به شوند (دلیل) خرید مردم، بازار جنب و جوش پیدا کرده، پول زیادی روزانه جایجا می‌شود. از این رو پیشه‌های چون زرگری‌ها، فروشگاه‌های پوشاک، خوراکی و کالای خانه، فروش چشمگیری داشته، پیشه‌های تازه‌ای نیز که برآمده از سفره هفت‌سین و آیین‌های نوروزی است پدید می‌آیند. این جستارها (موضوعات) نشان از درآمدزایی و کارآفرینی نوروز دارد که برگزاری تورهای گردشگری درون و بیرون کشور نمونه روشن آن است. هم‌چنین دولت نیز در یک سده گذشته بودجه بندی و رویکرد اقتصادی خود را بر پایه نوروز و سال خورشیدی برنامهریزی می‌کنند که در این زمینه می‌توان از عیدی و پاداش پایان سال کارگران و کارمندان نام برد.

(۴) - کارگرد اجتماعی و ملی نوروز؛

ایرانیان هر ساله با «خانه‌تکانی» به پیشواز نوروز رفته، با «سیزده به در» آن را همراهی می‌کنند.

رویکردی که برای رسیدن به یک خواست و آرمان (هدف) همانند و همسان ایرانیان را به جوش و خروش و داشته، شادابی، سرزندگی و کوشش گروهی را در هارمان (جامعه) ایرانی پدید می‌آورد. این چنین است که در اسفند و فروردین، مهرپانی‌ها و همکاری‌ها بیشتر و تنش‌ها کمتر می‌شود. از این رو فرآیند «جامعه‌پذیری» و «اجتماعی شدن» از دیرباز به کمک نوروز به خوبی انجام گرفته است. زیرا بن‌بامه چربی و چگونگی برگزاری نوروز و آیین‌های آن برپایه همراهی و همکاری گروهی نهاده شده است.

بی‌گمان بهترین گواه در این‌باره یادساری و رویارویی ایرانیان با فرماتر و ایان ایرانی و انبرانی است که با نوروز به ستیزه برخاسته و بر آن بوده‌اند از برگزاری آن جلوگیری کنند اما در برابر اراده این مردم همواره شکست خورده‌اند.

(پ) - پیام‌ها:

نوروز سه پیام گویا و روشن دارد. این آیین کهن به خوبی، «ملت بودن» ما، «خداپرستی» نیاسکان ما و شناخت آنسان به «دانش اخترشناسی» را به رخ می‌کشد.

(۱) - ملت بودن ایرانیان؛

برپایه دانشنامه‌های سیاسی «خودآگاهی مشترک» یکی از ستون‌های بنیادینی است که «ملت شدن» مردمانی را که در یک سرزمین زندگی می‌کنند فراهم می‌سازد.

بی‌گمان جشن نوروز یکی از همان خودآگاهی‌های مشترکی است که ایرانیان را از دریای کلسسین تا دریای پارس و از خراسان تا کردستان در ساختار یک جشن ملی به هم پیوند زده تا به نام ملت ایران و هم میهن بودن در یک بازه، آمدن سال نو را گرمی‌داشته و آیین‌های نوروزی را ارج گزارند.

از این رو نوروز پاسخی دندان‌شکن به ایران‌ستیزی است که زیرکانه، اقوام را در ایران «ملیت» خرد فرهنگ‌ها را «فرهنگ» و گویش‌ها

در کتاب تاریخ سیستان می‌خوانیم؛ سال ۹۲ هجری مهی هنگامی که سپاهیان قتیبه بن مسلم باهلی، سردار اموی به بهانه اسلام و رستگار کردن مردم ایران به سیستان لشکر کشی نمودند، آن‌جا را به خاک‌وخون کشیدند، بیرمندی چنگ‌نواز در هر کوی و برزن شهر، از کشتارها و تبهکاری‌های سربازان قتیبه داستان‌ها گفته، اشک خونین از دیدگان بازماندگان روان می‌گرداما به یک‌باره بر چنگ نواخت و خواند:

با این همه غم؛ در خانه دل اندکی شادی باید که گاه نوروز است

این گفتار نشان می‌دهد، ایرانیان در فراز و فرود تاریخ خویش از شادترین تا اندوختارترین روزها و در شکست‌ها گرفته تا پیروزی‌ها گرمی‌داشته‌اند.

به راستی چرا ایرانیان هزاران سال است نوروز را در هر هنگامه‌ای ارج می‌گزارند؟ با آن‌که این جشن ریشه در مذهب و فرمان‌های سیاسی ندارد، چرا هم‌چنان پابرجا است؟ آیا درنمایه‌های شادی‌بخش «نوروز» تنها شونده (دلیل) پاسداشت آن بوده است؟

بی‌گمان راز ماندگاری نوروز را باید در «کار کردها» و «پیام‌ها» و «کارسازی‌های» آن جستجو کرد. شوربخانه در یک سده گذشته آن چنان که پایسته و شایسته است از سومندی‌های این آیین بهره نبرده‌ایم. به همین شوند (دلیل) این نوشتار ارزش‌های راستین نوروز را در سه گزاره بررسی می‌کند.

(الف) کار کردها

(۱) - کارکرد روان‌شناختی؛

برپایه دانش روان‌شناسی غم، خشم، ترس، نگرانی و گوشه‌گیری به نامیدی و افسردگی انسان انجامیده، به پهبودی (سلامت) تن و روان او آسیب می‌رساند.

حال آن‌که هر ساله با فرا رسیدن اسفند، انسان ایرانی با خانه‌تکانی، دور ریختن آوندهای (ظروف) کهنه، خرید کالاها تازه، شستوشو تن و خرید رخت نو به تلاش و تکاپو می‌افتد. با «چهارشنبه‌سوری» و «سیزده به در» شادمانی کرده، دید و بازدیدها و مسافرت‌های نوروزی، پیوندهای خانوادگی و اجتماعی او را استوارتر می‌سازد. بی‌گمان این فرآیند شور، سرزندگی، اراده و امید به آینده را در پی داشته، زمینه‌ساز چیرگی بر غم، نامیدی و افسردگی خواهد شد.

از این رو باید پرسید؛ کدامین نشست، کارگروه و اندیشه‌کنده می‌تواند این همه ویژگی‌ها را یک‌جا و به آسانی به هر هارمانی (جامعه‌ای) پیشکش کند؟

(۲) - کارکرد آموزشی؛

سرشت نوروز با آموزش و پرورش آمیخته شده است زیرا ایرانیان از همان کودکی، باهم بودن، هم‌زیستی و همکاری را با خانه‌تکانی، چیدن خوان نوروزی، برپایی چهارشنبه سوری و «سیزده به در» می‌آموزند. آنان ارج‌گزاران به بزرگترا را با پیام‌های شادبایش نوروزی و به ویژه با پرسه‌ها و رفت و آمدهای خانوادگی فرا می‌گیرند.

فرزندان ایرانی خدابرستی و سیاسگزاری از «نانای هستی‌بخش» را با نیایش‌های آغاز سال نو و پیش از آن با «چهارشنبه‌سوری» و پس از آن با «سیزده به در»، یاد گرفته، با آگاهی از «فرهروها» در می‌بایند نیاسکانشان از دیرباز به زندگی پس از مرگ باور داشته‌اند.

آنان با ارزش‌های اخلاقی چون فروتنی، گذشت و مهرورزی نیز

همبرگر ۹۰٪ گوشت گاو
Hamburger 90% Beef
125gr
Frying without oil

سوسیس ۹۰٪ گوشت گاو
Sausage with 90% Real Meat
Original Royal Sausage
90%

Original ROYAL SAUSAGE

202 FOOD PRODUCTS
www.202.ir

تولید انواع شیشه‌ها
قیمت مناسب و مقرون بصره
تیم پشتیبانی و مشاوره مجرب
تولید شیشه‌های جار
تولید شیشه‌های بطر

پارس شیشه سینا
پیشرو در صنعت شیشه ایران
و خاورمیانه

شرکت پارس شیشه سینا (سهامی خاص) در شهرک صنعتی فتح‌آباد واقع در شهرستان مرودشت در استان فارس با شماره ثبت ۲۵۷۰ به ثبت رسید. عملیات ساخت و احداث این شرکت از اواخر سال ۱۳۹۲ با ظرفیت تولید روزانه ۴۰ تن شیشه‌های بسته‌بندی آغاز و در اواخر سال ۱۳۹۵ به پایان رسیده و از ابتدای سال ۱۳۹۶ وارد بازار شیشه گردید.

آدرس: فارس، شهرستان مرودشت، شهرک صنعتی فتح‌آباد، بلوک جی قطعه ۳

www.parsshishehsina.ir

تلفن: ۰۹۱۲۸۸۸۴۶۰۹، ۰۷۱-۴۳۴۱۶۷۵۳، ۰۷۱-۴۳۴۱۶۷۵۴